

František Jaskula: Valašsko je malebný a milý kraj

Správa Chráněné krajinné oblasti Beskydy slaví v letošním roce čtyřicáté výročí od svého založení. Co se za tu dobu všechno změnilo? O tom jsme si povídali s jejím vedoucím Františkem Jaskulou.

■ **CHKO Beskydy je co do rozlohy největší v rámci České republiky. Rozrostla se za čtyři desetiletí let?**

Nikoliv. Stále se rozprostírá na 1 200 čtverečních kilometrech a doposud uchovává výjimečné přírodní hodnoty, zejména zbytky původních lesů s výskytem vzácných karpatských živočichů a rostlin. Pozoruhodné jsou také druhově pestré louky a pastviny, unikátní povrchové i podzemní pseudokrasové jevy. Beskydská krajina má stále mimořádnou estetickou hodnotu, která vznikla historickým soužitím člověka s horami.

■ **Zatímco rozloha se nezměnila, význam ochrany našeho přírodního bohatství se neustále zvyšuje.**

Při pohledu na čím dál více zastavovanou a intenzivně využívanou českou krajinu to tak úplně nevypadá. Přesto hodně pomohl nový zákon o ochraně přírody z roku 1992. Odborníci ho v té době hodnotili jako jeden z nejlepších v Evropě. A že platí dodnes, byl s mnohými korekturami, je obdivuhodný. Zatímco zřizovací výnos CHKO hovoří o zachování valašské krajiny obecně, nový zákon určil konkrétní pravidla. Jak chránit krajinný ráz, jak ovlivňovat hospodaření v lesích, vodních tocích nebo co dělat pro zachování nejvzácnějších druhů.

■ **Některý čtenář namítne, že zbytečně komplikujete stavebníkům a firmám život.**

Odpovím příkladem z osmdesátých let minulého století. Benevolentní zákon o ochraně přírody tehdy způsobil nadměrné zalesnění beskydského pohorí a rozšíření smrkových monokultur do té míry, že zanikly mnohé paseky a krásné výhledy z hřebenů. Živočichové, kteří

na nich dříve žili, zmizeli. Důsledky jsou patrné dodnes. Výhledy z hřebenů nahrazujeme rozhlednami.

A ještě jeden příklad ze současnosti: V Beskydech a jejich podhůří je patrný přímo neuvěřitelný stavební tlak. Některé obce, kterými prochází hranice CHKO, se mimo chráněné území rozvíjejí tak překotně, že ztratily svůj původní charakter a převládlo v nich to, co se označuje jako sídelní kaše nebo suburbie. Něco nepěkného, co známe z okolí velkých měst. Ještě pořád jsem optimista a doufám, že podobně neskončí i obce v CHKO.

■ **CHKO Beskydy eviduje 57 maloplošných zvláště chráněných území. Jak o ně pečujete?**

Jsou to takové třesničky na dortu valašské krajiny a můžeme je chránit jedině ve spolupráci s vlastníky dané lokality. Vysvětlíme jim, co je zde jedinečného, a požádáme, aby nám dané území pomohli zachovat. Přitom se snažíme přispět i finanční dotací ze státního programu Péče o krajinu. Vlastně máme velké štěstí, protože lidé na Valašsku si pouto k přírodě většinou udrželi a mnozí i dnes obdělávají své pozemky, chovají ovce, kozy. Něco takového jinde v Čechách už takřka nevidíme. Se současnými vlastníky chráněných pozemků ročně uzavíráme na tři sta smluv o vzájemné spolupráci při údržbě a zvelebení daných lokalit. Abych nemluvil jen v obecné rovině, uvedu příklad hřebenových luk na Soláni, o které se starají vlastníci. Od jara do podzimu louky zdobí chráněné druhy rostlin. Nalezeme zde úplnou sbírku orchidejí. Jako první vykvétají fialově a žlutě zbarvené prstnatce bezové, následují vstavače mužské

František Jaskula rád objevuje dosud nepoznaná místa. Foto: Radka Jaskulová

a prstnatce májové, doprovází je pětiprstka žezulník a později i prstnatec Fuchsův, kruštíky nebo hlavinka horská.

■ **Videčský vrch Vápenka patří také mezi chráněné třesničky na dortu?**

To ne, přesto se jedná o velmi cenné území, jehož údržbou se snažíme ve spolupráci s majiteli pozemků a českým svazem ochránců přírody Salamandr zachovat výskyt vzácných druhů rostlin a živočichů.

■ **Od roku 2004 je CHKO Beskydy součástí evropské Natury 2000. Co pozitivního toto členství přináší?**

při čerpání dotací, třeba na důležité ekologické stavby, jakou je Čistá Bečva II.

■ **Do jaké míry spolupracujete se strážci přírody?**

Významně pomáhají jedenadvaceti zaměstnancům Správy CHKO Beskydy. Ve svém volném čase navštěvují své regiony a starají se o ně. Naše spolupracovníky pravidelně školíme, přičemž nejdříve se stanou „zpravodajem“ a teprve po určité době a složení zkoušek je jmenujeme strážci přírody. Jejich věkové složení je různé, hlásí se mladí i důchodci, ženy i muži. Uvitáme další zájemce, kteří by chtěli pomáhat při ochraně přírody.

■ **Vaše nejoblíbenější místo v Beskydech?**

Je jich spousta. V těchto krásných horách pořád nacházíte dosud nepoznaná pěkná místa, takže stále něco nového objevujete. Rád navštěvuji divoké obtížně dostupné končiny Moravskoslezských Beskyd. Přesto je mou srdcevní záležitostí Valašsko. Malebný a milý kraj. Nádherným místem je Javorníček ve Velkých Karlovicích, půvabné jsou procházky po pasekách kousek od Rožnova. Při výletu po valašskobystřickém hřebenu se ani nechce věřit, že pár kilometrů odsud pulsuje život 17tisícového města. Je dobře, že tak blízko našeho obydlí máme úžasné přírodní bohatství. -MTA-

Mgr. František Jaskula se narodil v roce 1968. Pochází z Kyjovic na Opavsku a od roku 1993 bydlí ve Vidči. Jeho velkým koníčkem je příroda a fotografování.

☎ 571 655 010
www.vidce.cz

